

Alessandro Norsa
*Intoarcearea
nosferatului*

Alessandro Norsa
Intoarcerea Nosferatului

Intoarcerea Nosferatului:
ISBN 978-8-88-535677-1

Содержание

Alessandro Norsa	5
Ã#NTOARCERIA NOSFERATULUI	6
Ã#ntreprinsÇ# de domnul Alexandru Norsa	7
Traducere de Mihaela PopuÅ#oi	8
PREFAÅçÇ#	10
DRAGÇ# CITITORULE	15
Introducere:	19
Multiplele rÄ#dÄ#cini vampirice din Ã®ntreaga EuropÇ#,	23
De la originea vampirilor la misteriosul Å£inut al romÃ¢niei	26
Конец ознакомительного фрагмента.	35

Alessandro Norsa

**ÎNTOARCEREA NOSFERATULUI
CĂLĂTORIE ÎN
REGATUL VAMPIRILOR**

**Antreprins de
domnul Alexandru Norsa
Ansofit in acele locuri
de Iudabili informatori**

Traducere de Mihaela PopuÅ#oi

Tektime, 2017

Å#in sÅ# exprim profundele mele mulÈ#umiri pentru amabilele colaborÅ#ri:

Prof. Rudolf M. Dinu, Director al Institutului RomÅ#n de CulturÅ# Å#i Cercetare UmanisticÅ# - Venezia;

Dr Mihai Stan, Institutul RomÅ#n de CulturÅ# Å#i Cercetare UmanisticÅ# - Venezia; Prof. Tudor SÅ#lÅ#gean, Director al Muzeului Etnografic al Transilvaniei - Cluj-Napoca (RomÅ#nia); Prof. Ion ToÅ#a, Istoric, Muzeul Etnografic al Transilvaniei - Cluj-Napoca (RomÅ#nia); Prof. Alberto Borghini, Director al Centrului de Documentare a TradiÈ#iei Orale Piazza al Serchio (CTDO), profesor la Catedra de antropologie culturalÅ#, Universitatea PolitehnicÅ# - Torino, implicat Å#n construirea unei arhive folclorice naÅ#ionale; ConsultanÅ#ilor Å#iinÅ#ifici din RomÅ#nia: Mocan Lena Zamfira (Zalau - Salaj), Florea Cosmi (Runcu Salvei) Å#i Pivasu Lucia (BraÅ#ov).

Å#in sÅ# le mulÅ#umesc Å#n mod special prietenilor mei: Aldo Ridolfi care, cu multÅ# chibzuinÅ#Å# Å#i cu o inestimabilÅ# meticulozitate m-a ajutat la revizuirea textului, Gigi Speri pentru a sa mÅ#iestrie Å#i abilitate graficÅ# cu care a dat formÅ# acestei cÅ#rÅ#i Å#i Simona Strugar, colaboratoare nepreÅ#uitÅ#, cÅ#tre care se Å#ndreaptÅ#

toată# recunoaștină# mea pentru traducerile textelor românești, pentru că# mi-a dat posibilitatea să# cunosc, să# apreciez și# până#trund în# profundul culturii țării#mului său natal și# nu în# ultimul rând pentru valoroasele sugestii în# ceea ce privește interpretarea miturilor din Transilvania.

Drepturile rezervate:

Titul original al lucrării: Alessandro Norsa: Il ritorno del non morto. Viaggio nel Regno dei Vampiri. Liberamente editor: martie 2017 ©.

Ediția română#: Intorcerea Nosferatului, Cărtărie în# regatul vampirilor: Liberamente editor Martie 2017 ©.

Traducere de Mihaela Popuoi.

<https://www.facebook.com/Il-ritorno-del-non-morto-218253505241025/>

e-mail: norsaalessandro@yahoo.it

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, including by any mechanical or electronic system, without the written permission of the editor, except for brief passages taken for the purposes of review.

PREFAȚĂ

Această mică dar bogată și interesantă lucrare a lui Alessandro Norsa este dedicată vampirismului și a tot ce îi gravitează în jurul său. Și se bazează de asemenea pe câteva interviuri culese de Autor însuși în România.

La decesul unui membru al familiei, oglinzile din casă se acoperă. În caz contrar, sufletul mortului se reflectă în oglindă și ramâne captiv între zidurile casei,

ne spune bunica Florea. Lena, o tânără dintr-un alt sat din România, ne-a povestit:

(își) se acoperă oglinzile și orice suprafață reflectantă pentru a evita ca sufletul său, adică a răposatului, să ramână prins în casă.

Dincolo de o explicație eufemistică (cum că sufletul mortului ar ramâne captiv între zidurile casei), ne aflăm în fața mi se pare legitim să presupun asta unei acțiuni de expulzare a mortului din spațiul domestic. Bineînțeles, ne confruntăm aici cu tematica imaginii reflectate.

Într-un spirit analog, foarte relevante sunt și relatările Luciei, o femeie în jur de 54 de ani din zona Brașovului care, printre altele, ne relatează:

Dacă la miezul nopții, adică la douăsprezece noaptea,

nu mai poți să ceri o perioadă a anulului, stingi luminile, te uiți în oglindă și ai vezi un strigoi, înseamnă că mortul a fost nemulțumit în timpul vieții. Deci, când moare cineva, acoperi oglinda pentru ca mortul să nu se reflecteze în ea; și, dacă s-ar reflecta, ar fi strigoiul!

Iar mai apoi adaug:

(!) Strigoiul ar fi spiritul mortului care a fost nemulțumit în viață și iar mortul care a fost nemulțumit în timpul vieții aduce multe rele!

Precedent:

Când moare cineva, soțul, fratele, sora, sau cineva din familie, un copil, se acoperă oglinzile cu o pălărie neagră, se aprind lumânări, oglinzile se acoperă deoarece se zice că aduc ghinion, dacă nu acoperi oglinzile, mortul se reflectă în ele, spiritul rămâne în casă timp de trei zile, apoi iese și bătăntuie prin jurul casei timp de 40 de zile, iar după 40 de zile dispare, se duce în lumea lui!

Se pare că, dacă nu se acoperă oglinzile, mortul care a fost nemulțumit în viață se va reflecta în ele și va rămâne în casă ca strigoi și ca o reflexie-strigoi și care aduce și pacoste și multe rele. În esență, este vorba de teama de reflexia-strigoi și că această reflexie-strigoi (dacă s-ar reflecta, ar fi strigoiul) ar putea rămâne în casă, etc... De aici a apărut necesitatea de a acoperi oglinzile cu o pălărie când este un mort în casă,

pentru ca spiritul defunctului să nu rămână captiv în casă (în imagine eufemistică).

Ne întoarcem la Lena. Femeia ne mai povestește cum o fată tânără s-a transformat în broscoi în urma unor farmece cerute chiar de fată însăși de la o vrăjitoare. Iată ce ne-a istorisit:

(în!) *mama mea mi-a povestit despre doi logodnici care au avut de înfruntat împotrivirea mamei băiatului. Fata s-a dus la o vrăjitoare care i-a făcut farmece. În fiecare seară, fata se transforma în broscoi și se ducea acasă la logodnicul ei. Mama băiatului, deranjată de acea arătare orocăitoare care-i tot stătea în cale, și-a pus în plan să o ucidă, dar arătarea, greu de prins, păcănea într-o zi când reuși. Mama omorâ broscoiul, dar în aceeași clipă muri și băiatul (în!).*

Este vorba aici de o structură narativă evenimentățională pe care o întâlnim frecvent și în folclorul italian: o vrăjitoare care se transformă într-un animal sau într-un obiect, care este lovit; vrăjitoarea devine vulnerabilă în partea corespondentă a corpului, acolo unde a primit lovitura. O poveste similară cu cea a Lenei, în care unul din personaje se transformă în broscoi, circulă și în Garfagnana (Cogna), din Provincia Lucca:

Un tânăr din Villa Collemandina se întorcea acasă de la logodnica lui. Era întineric beznă și, pentru a-l lumina calea, înăși fabrică o torță dintr-un mănunchi

de paie. La un moment dat se poticni de ceva moale; tĂ#nĂ#rul se opri Ă#i, la lumina torĂ#lei, zĂ#ri un broscoi mare; iritat, se apropie mai bine cu flacĂ#ra Ă#i-i fĂ#cu o arsurĂ# zdravĂ#nĂ#. A doua zi, tĂ#nĂ#rul se Ă#ntĂ#ni cu un prieten care avea chipul desfigurat de o ranĂ# cumplitĂ#. Ă#Ce Ă#i s-a Ă#ntĂ#mplat ?Ă# Ă#ntrebĂ# el Ă# Ă#DupĂ# ce m-ai distrus Ă#n halul Ă#sta, mĂ# mai Ă#ntrebi ce-am pĂ#Ă#it ?!Ă# Ă#Ce tot spui acolo ? AdicĂ# eu Ă#i-am ars faĂ#fa ?Ă# Ă#Da, chiar tu, aseauĂ#!, broscoiul pe care l-ai Ă#ntĂ#nit eram de fapt eu.Ă#

SĂ# vĂ# mai prezint, pentru a vĂ# mai da Ă#ncĂ# un exemplu, urmĂ#toarea istorisire pe care am auzit-o Ă#n Piemonte Ă#i face referire la legĂ#tura dintre Ă#mĂ#rĂ#ciniĂ#i vrĂ#jitoare (masca):

Pe undeva Ă#ntre Castiglione Tinella Ă#i Valdivilla, aproape de o curbĂ#, era o scurtĂ#turĂ# ce se numea Ă#scurtĂ#tura capreiĂ#. ToĂ#i cei care treceau pe acolo vedeau maschele. Dar, traversarea potecii era Ă#ngreunatĂ# de mĂ#rĂ#cini care blocau calea. Ă#ntr-o zi, un bĂ#rbat mai curios Ă#i mai curajos zise: Ă#Chiar vreau sĂ# vĂ#d. Voi veni cu o coasĂ# Ă#i voi tĂ#ia toĂ#i mĂ#rĂ#cini Ă#Ă#tiaĂ#. Ajuns la faĂ#fa locului, nici bine nu dĂ#du o loviturĂ# de coasĂ# cĂ# Ă#i auzi: Ă#LoveĂ#te Ă#ncĂ# o datĂ#Ă#. Dar bĂ#batul nu a mai lovit a doua oarĂ#. ToĂ#i au Ă#nĂ#les imediat cĂ# masca avea un braĂ# tĂ#iat.

Ciulinul tĂ#iat cu coasa Ă#corespundeaĂ# de fapt braĂ

lului tăiat al mascherei. Aș dori să amintesc pe scurt despre o altă credință: credința cum că fetele cu ochi albaștri ar avea darul deochiului, iar asta nu se întâmplă doar uneori, ele o fac din când în când (ne spune Lena). Totuși, oricare ar fi explicațiile, nu aș nega că aici ne confruntăm cu simbolistica culorii albastre/azurii/turcoaz ca semn al răului.

Să ne ocupăm puțin de istorisirile lui Alessandro Norsa. Autorul pune în evidență modul în care ființele răului se reunesc, plutind și făcând cercuri aeriene (p. ex 9). Dacă ar fi să definesc o caracteristică a acestor creaturi, le-aș asocia cu o formă geometrică: cercul/curbă/spirală (curba este un element care apare și în istorioara piemonteză de care v-am pomenit anterior). În fine, în ceea ce privește practica de a înfige un șurub într-un mormânt (Norsa, p. ex 10), merită să amintim o istorisire înaltă destul de des și în zona folclorică italiană: o femeie care, în urma unui rămăg, se duce singură în cimitir și înfige un șurub într-un mormânt. Am putea considera că și în cazul povestirilor cu rămăg și șurubul, să le numim așa s-ar putea atribui, cel puțin în unele situații un sens analog: o valoare de substrat analog.

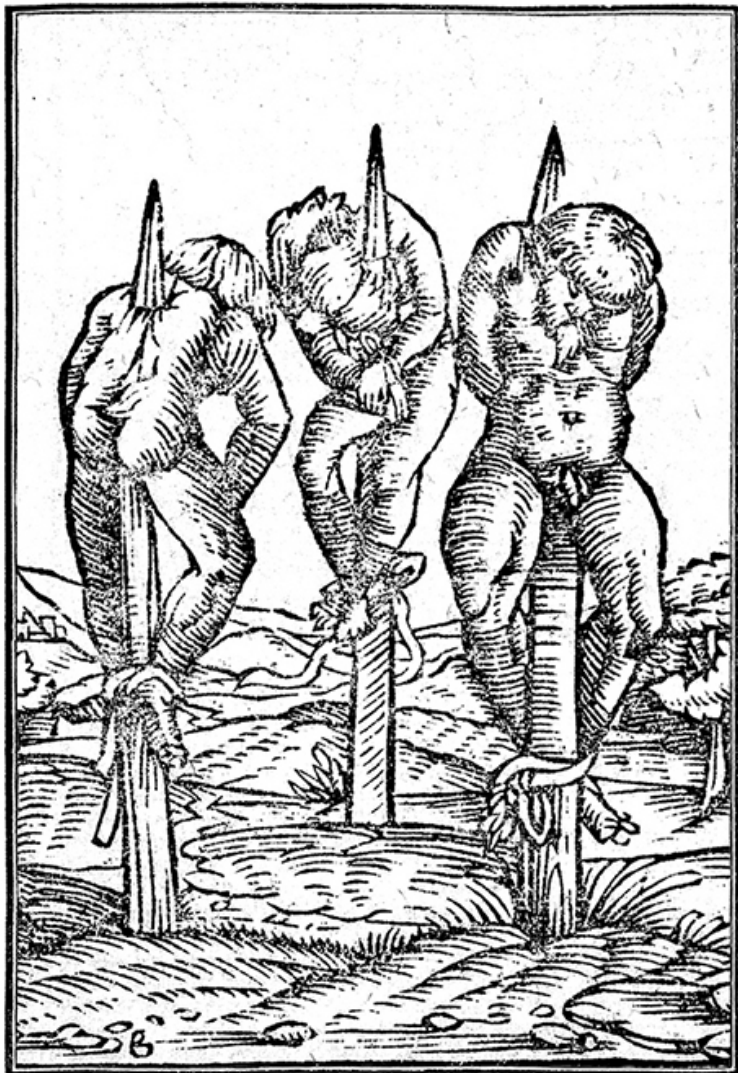
Alberto Borghini, 14.03.2015

DRAGÇ# CITITORULE

Cine dintre noi nu a auzit niciodatÄ# vorbindu-se de Dracula sau de vampiri? Aceste nume sunt atÄ#t de populare Ä#ncÄ#t ar putea fi considerate patrimoniile culturale universale. De fapt, de trei sute de ani, cel puÅ#in o datÄ# la un secol omenirea se lasÄ# pradÄ# unei mode vampirice: prima jumÄ#tate a secolului al XVIII-lea fu epoca aÅ#a-zisei â##ciume vampiriceË® iar, cÄ#tre sfÄ#crÄ#itul secolului al XIX-lea Å#i Ä#nceputul secolului al XX-lea, romanul lui Bram Stoker â##DraculaË® ne-a stÄ#rnit un viu interes. Chiar Å#i Ä#n epoca actualÄ# se manifestÄ# un nou val (Ä#ncepÄ#nd cu sÄ#rbÄ#toarea de Halloween Å#i continuÄ#nd cu saga cinematograficÄ# Twilight).

CÄ#rÄ#ile deja scrise pe această# temÄ# sunt aproape toate o copie fidelÄ# a romanului lui Stoker, cu doar cÄ#teva mici deosebiri. Scopul acestei cÄ#rÄ#i nu este nici de a insista asupra celebrului roman al lui Stoker Å#i nici sÄ# intrÄ#m Ä#n lumea filmelor de groazÄ#, dupÄ# cum s-ar putea crede iniÄ#ial. Aceste lumi Å#i teme au fost amplu analizate de alÄ#i autori. Vom Ä#ncerca Ä#n schimb sÄ# Ä#nÄ#legem originile istoriei din negurile adÄ#nci ale miturilor antice Å#i Ä#n special ale celor care provin din RomÄ#nia Å#i din Balcani, pentru cÄ# acolo s-a consolidat imaginea vampirului care s-a popularizat pÄ#nÄ# astÄ#zi. Pentru a intra mai bine Ä#n

miezul subiectului, ne-am început cercetările cu lectura unor vechi texte de etnografie și mitologie românești, după care ne-am îndreptat direct pașii spre Transilvania, pe urmele lui Dracula, străbătând sate și discutând cu persoane, în căutare de indicii. O călătorie, așadar, în trecut pentru a înțelege unde s-au născut imaginea și caracteristicile vampirului pe care le cunoaștem noi astăzi și, de ce nu, chiar să-l întâlnim pe tărâmul din care provine.

Introducere: sau o scurtă explicație a sensului acestei lucrări

Să începem pentru o clipă ochii și să facem un exercițiu de imaginație închipuindu-l pe Dracula. Cum ni-l înfășăm? Cel mai probabil nălt la stat, cu un chip vulturesc, cu nasul fin dar teribil de coroiat. Nările sunt extrem de arcuite, iar fruntea năltă și lată. Pleoavele sunt la tămplă, dar cu păr nălbesc înțugat pe creștet. Sprâncenele stufoase i se unesc pe nas.

Gura, sau ce se mai poate zări din ea de sub mustăți, este o înfășare destul de fioroasă și aprigă. Dinții deosebit de albi și ascuțiți i se mijesc peste buze a căror strălucire profilează o vitalitate impresionantă pentru un bărbat de vârstă lui. Obrajii, deși foarte scobiți, par fermi. Fața este conturată de urechi palide și ascuțite și de o bărbie proeminentă și puternică. Întregul chip este învăluit de o încredibilă paloare. Dacă analizăm în detaliu această figură sinistră a lui Dracula zugrăvită de Stoker în romanul său, ne dăm seama că este o reprezentare caricaturală. Ca expert folclorist, Stoker a îngemănat într-un singur personaj figuri mitologice din diverse tradiții, în deosebi

din patrimoniul folcloric irlandez, pe care le-a amestecat cu mituri și legende din alte țări, în special din România. De exemplu, după cum vom vedea în continuare, sprâncenele abia vizibile le regăsim la figurile mitologice monstruoase din Europa de Est, în timp ce paloarea este specifică fantomelor bătătoare și a spiritelor răcite. Dar, să revenim la romanul nostru și să ne ocupăm de alte elemente care ne-ar putea fi utile. Dracula este de viață nobilă, este manierat și vorbește multe limbi. Nu este aservitul nimănui, nu participă la evenimente mondene, nu se lasă sedus de plăcerile lumii, nici de mese rafinate și copioase, nici de fete atrăgătoare. Dracula are puteri magice, cunoaște atât de bine limbajul animalelor, în cățel poate controla și comanda cu ușurință. Are pielea rece ca de mort, iar imaginea nu i se reflectă în oglindă. Are o forță ieșită din comun, o agilitate a mișcărilor fenomenală, te poate hipnotiza cu privirea transformându-te în câine, lup sau liliac. Ziua doarme, iar când doarme ai zice că este mort, deși este perfect conștient de tot ce se întâmplă în jur. De ce sunt oare tocmai acestea coordonatele după care se orientează cunoștințele noastre despre Dracula? Fără doar și poate, în mare măsură se datorează geniului creativ al renumitului romancier irlandez care, cu multă abilitate și măiestrie, pentru a-l implica cât mai mult pe cititor, a creat o imagine cât mai reală a lui Dracula, asociindu-l cu un personaj istoric real: temutul

voievod valah, Vlad III, cara a trÄ#it Ä#ntre anii 1431-1476, fiul lui Vlad II zis Dracul. Acest conducÄ#tor, adversar redutabil al turcilor, a moÅ#tenit porecla de la tatÄ#l sÄ#u cunoscut ca Dracula care Ä#n romÄ#neÅ#te Ä#nseamnÄ# diavol; sufixul-ul corespunde articolului care, Ä#n limba romÄ#nÄ#, este pus la sfÄ#rÅ#itul cuvÄ#ntului. Trebuie subliniat faptul cÄ#, din punct de vedere istoric, Vlad III zis Å#epeÅ# (Å#eapÄ# Ä#n romÄ#nÄ# Ä#nseamnÄ# par) nu a fost niciodatÄ# asociat cu vampirismul. Au existat totuÅ#i unele coincidenÅ#e care au permis efectiv asemuirea cu acest principe romÄ#n atÄ#t de prezent Ä#n literatura europeanÄ# din secolul al XIX lea. Notorietatea sa se datoreazÄ# anumitor practici Å#i obiceiuri care l-au asociat cu vampirii. Ä#n primul rÄ#nd, metoda de execuÈ#ie preferatÄ# a lui Vlad III era trasul Ä#n È#eapÄ# â## practicÄ# consideratÄ# a fi cea mai potrivitÄ# pentru a-i rÄ#pune pe vampiri. Alte legende vorbesc de acÈ#iunile sale violente. Vlad III a fost de fapt asimilat acelor oameni atÄ#t de pÄ#taÅ#i de ferocitatea Å#i cruzimea lor Ä#ncÄ#t, dupÄ# moartea lor, se zice cÄ# s-ar fi transformat Ä#n vampiri. Å#epeÅ#, Ä#n cele din urmÄ#, a fost decapitat aÈ#a cum se Ä#ntÄ#mpla cu cei care erau acuzaÈ#i de vampirism iar, dupÄ# ce a fost Ä#nmormÄ#ntat, mormÄ#ntul i-a fost deschis È#i jefuit, iar populaÅ#ia localÄ# a crezut cÄ# a Ä#nviat. DupÄ# cum vom vedea pe parcursul lecturii acestei cÄ#rÅ#i, vom mai Ä#ntÄ#cni aceste credinÈ#e asociate cu anumite practici exorcistice care au dat naÅ#tere unei autentice culturi

vampirice care s-a perpetuat de-a lungul secolelor.

Multiplele rădăcini vampirice din Ţntreaga Europă, În mod special din Ţările balcanice

TradiŢia miturilor Ţi legendelor despre vampiri, aceste figuri ŢnfricoŢtoare este foarte prolifică: pe lângă lumea greacă Ţi romană care au influenŢat Ţntreaga cultură occidentală, vampirii sunt prezenŢi Ţi Ţn legendele arabe, indiene, chineze Ţi japoneze. Ţn unele tradiŢii transmise de-a lungul timpului, vampirul este o persoană moartă care li se ŢnfăŢiază celor vii sub forma unei fiinŢe Ţn carne Ţi oase Ţi care se hrăneŢte cu sângele lor; Ţn alte legende, vampirii sunt, de asemenea, spirite mitologice Ţi demonice care Ţi atacă pe cei vii â## uneori Ţi mănâncă, sau se hrănesc cu sângele lor â## dar care nu au fost niciodată oameni.

Ţn primul rând avem, de exemplu, ceea ce grecii Ţi romanii numeau *strix* â## de unde Ţi numele Ţn italiană *strega* (vrăjitoare) â## care nu era o fiinŢă umană, ci un demon nocturn care ieŢea din mormânt. Oamenii se temeau de el deoarece se zicea că Ţi ataca pe copii Ţi se hrănea cu sângele lor. Ţn al doilea rând, vampirul

era o ființă umană moartă, o ființă care bea sânge, o vrăjitoare deosebit de ruivoitoare, răsnătată de sânge. Al treilea rând, vampirii sunt ființe umane moarte care apar sub forma unui corp, ceea ce presupune o realitate fizică, concretă. Ei nu doar o simplă imagine sau o iluzie. Aceasta este imaginea clasică a vampirului pe care o avem, un corp care iese din mormânt, nu numai că-l putem vedea, dar îl putem atinge: Rătr-adevăr, este o ființă extrem de tenace și din acest motiv trebuie răpus prin metode radicale. Se crede că este imposibil să rănim alegem natura reală a acestor entități, dacă nu printr-un tip de gândire a originilor care era specifică oamenilor din perioada neolitică: o lume în care totul era dominat de divinitate: obiecte, animale, alimente, răciuri, copaci, fulgere. Divinul, în această logică, nu se găsea într-un cer imposibil de atins, ci aici pe pământ, locul mormintelor noastre și deci și lașul strămoșilor noștri care se transformau la rândul lor într-o divinitate. Pornind de la aceste premise, s-a pornit în căutarea unei dimensiuni pentru a găsi o explicație pentru dezastre naturale altminteri inexplicabile. În logica animistă, de exemplu, slăbiciunea corpului, neputând fi rănitele pentru că oamenii nu beneficiau de cunoștințele medicale de care dispunem astăzi, a produs un efect de teamă față de ființele malefice. Efecte ale divinului ar putea fi considerate chiar și Coșmarurile, moartea fetușilor, convulsiile, crizele

de isterie, depresia, neîncredere, bolile, durerile tot corpul, moartea prin sufocare și mai ales senzațiile de apăsare și dificultățile de respirație sunt considerate tot efecte ale fricii. Pentru a înființa mai multe rele, aceste entități erau dotate cu o forță fizică uriașă și o viteză de mișcare incredibilă, puteau hipnotiza cu privirea și să se transforme în animale fioroase. Vom prezenta în continuare diferitele elemente tradiționale care alcătuiesc imaginea vampirilor care ni s-au transmis până astăzi, fie prin literatura secolului al XIX-lea, fie prin cinematografie, retrăsând firul originii prin negurile miturilor și a legendelor populare. Pornind de la lectura legendarei figuri românești care poate fi asociată cu vampirii, ne vom extinde privirea spre fapte similare care se întind în Europa de Est. Vom analiza apoi originile mitului lui Dracula și miturile și aspectele simbolice ale culturii animiste, aprofundând, prin urmare, tema capacității de a se transforma într-un liliac și de a zbura în timpul nopții, mărții de întinări cu vampirul, acest seducător de fete tinere și în cele din urmă, după cum vom vedea, mărții de exorcisme pe care le vom prezenta în detaliu în secțiunea special dedicată.

De la originea vampirilor la misteriosul Ținut al românei fără a ignora alte analogii importante

Mitul lui Dracula s-a născut din Ținuturile diferite mituri și legende românești. Cum se numesc vampirii în Transilvania? Etnografa australiană Agnes Murgoci a identificat în Transilvania diferite tipuri de sugatori de sânge cum ar fi Țicorii (în alte zone cunoscute sub numele de *Moroi*), *Vârcolacii* (*Svârcolacii*) și *Pricolicii*, *Vrykolakas* în Grecia. Atât de multe nume diferite pentru a descrie figuri care în general prezintă caracteristici similare care indică acțiunea de golire de sânge, dăunătoare sau mortale. Să ne începem aadar călătoria pe traseul vampirilor prin intermediul literaturii române, a miturilor și legendelor dedicate figurilor demonice, în special a *Strigoilor* și a *Moroiilor* care sunt esențiale pentru a înțelege acea cultură din care mitul vampirilor își trage originile. Pe traseul lui Dracula vom fi ghidați de câteva importante etnografi locali, Romulus Vulcănescu și Simeon Florian Marian. Aprofundând mai bine tema și făcând un studiu contrastiv, vom descoperi aspecte

simbolice È#i antropologice conservate Å®n miturile pe care le gÄ#sim È#i la alte figuri supranaturale similare din Europa CentralÄ#. DupÄ# VulcÇ#nescu, *Strigoii* (termen care derivÄ# din latinescul *strix* care inseamnÄ# vrÄ#jitoare) se numÄ#rÄ# printre fiinÅ#ele mitice cele mai importante din tradiÅ#ia demonologicÄ# romÃ#neascÄ#. ExistÄ# douÄ# tipuri de *Strigoi*: aÅ#a-ziÄ#ii *Strigoi vii* (cei vii) Å#i *Strigoi morÅ#fi* (*morÅ#fi*). Spre deosebire de *Strigoii morÅ#fi* care, pe bunÄ# dreptate, pot fi incluÅ#i Å®n categoria nosferatilor/ a morÅ#fiilor vii Å#i care, deÅ#i nu sug sÄ#nge uman, comit tot felul de atrocitÄ#Å#i, *Strigoii vii* sunt vrÄ#jitoare Å#i vrÄ#jitori vii care ucid ocazional dar care nu au puterile pe care le atribuim Å®n mod tradiÅ#ional vampirilor: de fapt, ei se transformÄ# Å®n vampiri dupÄ# moartea lor. VulcÇ#nescu relateazÄ# cÄ# Å®n RomÃ#nia existÄ# anumite caracteristici precise cu care se identificÄ# un *Strigoi viu* asemuit cu o vrÄ#jitoare Å®n carne Å#i oase. Aceste trÄ#sÄ#turi sunt asemÄ#nÄ#toare cu a persoanelor care au existat Å®n realitate iar societatea, din nevoia de a gÄ#si Å#api ispÄ#Å#itori, le-a considerat vrÄ#jitoare. Etnograful romÃ#n povesteÅ#te cÄ# poÅ#fi fi *Strigoi* din naÅ#tere sau Å®l poÅ#fi deveni dacÄ# Å®n timpul vieÅ#ii te converteÅ#ti la cultul demonilor. DescendenÅ#a dintr-un *Strigoi* poate avea un caracter ereditar, dacÄ# pe linia ta genealogicÄ# a existat un *Strigoi* sau o *StrigoaicÄ#*. Sunt mai multe elemente care ne ajutÄ# sÄ# ne dÄ#m seama dacÄ# o persoanÄ# are asemenea ascendeÅ#Ä#: dacÄ# de exemplu

eÅ#ti al Å#aptelea copil dintr-o familie Å#i dacÅ# ai doar fraÅ#
Å#i mai mari (sau, dupÅ# o tradiÅ#ie polonezÅ#, doar surori),
dacÅ# te naÅ#ti cu o parte din placentÅ# lipitÅ# de cap (cu
cÅ#iÅ#fa pe cap/cu tichie) Å#i o Å#nghiÅ#i imediat dupÅ#
naÅ#tere, dacÅ# ai un picior strÅ#mb, dacÅ# eÅ#ti roÅ#cat
sau dacÅ# posteriorul Å#i se terminÅ# cu coadÅ# cu pÅ#r.
Anumite trÅ#sÅ#turi fizice sau comportamentale ne ajutÅ#
sÅ#-l identificÅ#m Å#i pe copilul *Strigoi*. Copilul *Strigoi* se
dezvoltÅ# precoce, e puternic, rÅ#utÅ#cios, tortureazÅ# Å#i
ucide animalele, simte o plÅ#cere deosebitÅ# Å#n a fi maliÅ#
Å#ios, minte, trÅ#deazÅ#, furÅ# Å#i este adept al sperjurului.
Strigoiul adult se recunoaÅ#te prin aspectul sÅ#u: este chel,
cu ochii congestionaÅ#i, cu caninii foarte accentuaÅ#i Å#i
cu coccisul mai lung decÅ#t normal. Å#n ceea ce priveÅ#te
comportamentul, se distinge prin acÅ#iunile sale malefice.
FiinÅ#ele de gen feminin se numesc *Strigoaice*. Ele au aceleaÅ#i
trÅ#sÅ#turi fizice ca Å#i cele de gen masculin doar cÅ#
sunt mult mai feroce. Persoanele identificate ca vrÅ#jitoare
aducÅ#toare de nenorociri se recunosc prin trÅ#sÅ#turile
lor distinctive pe care le regÅ#sim peste tot Å#n Europa.
TrÅ#sÅ#turile fizice cele mai comune erau aspectul hidos, cel
mai adesea semn al sÅ#rÅ#ciei Å#i mizeriei. Å#n ceea ce
priveÅ#te aspectul fizic, sunt trÅ#sÅ#turi care Å#n tradiÅ#ia
popularÅ# dateazÅ# din cele mai vechi timpuri Å#i care au
dÅ#inuit peste ani: unghiile Å#ncovoiate asemeni ghearelor de
lup sau a pÅ#sÅ#rilor de pradÅ# Å#i, Å#n ciuda mandibulelor

care abia li se Ã©nchideau, puteau sfÃ©rÅ#ia cu multÃ# putere. Aveau capul fie pleÅ#uv, fie cu pÃ#rul vÃ©lvoi. Aproape toate femeile care aveau un comportament bizar erau privite cu neÃ©ncredere. La romani, caracteristicile vrÃ#jitoarelor erau foarte asemÃ#nÃ#toare cu cele ale vampirilor: caracterul nocturn, aversiunea totalÃ# faÅ# de luminÃ#, chipul era palid Å#i lipsit de vlagÃ#, semn incontestabil al morÅ#ii. DupÃ# Festo, *Strix* (vrÃ#jitoare) e un nume atribuit femeilor malefice â## li se mai zice deasemenea zburÃ#toarele. Ã#ntr-adevÃ#r, pentru autorii latini, zborul ramÃ#ne elementul comun Å#i distinctiv al acestor fiinÅ#e teribile. Lucrul care nu este comun este Ã©n ce se transformÃ# aceste zburÃ#toare: cel mai adesea se Ã©ntÃ#rneÅ#te bufniÅ#a. Plinius Cel BÇ#trÃ#n considerÃ# cÃ# se pot transforma Å#i Ã©n liliac. Dincolo de aceste consideraÅ#ii, transformarea cea mai emblematicÃ# e realizatÃ# de *Strige* (*Strigoi*) de lÃ#ngÃ# leagÃ#nul lui Procas al lui Ovidiu. Ã#n cÃ#ntec, poetul descrie cu amÃ#nunÅ#ime ospÃ#Å#ul acestor creaturi hidoase. Se spune â## adaugÃ# Scriitorul latin â## cu al lor cioc sfÃ©rÅ#ie viscerele pruncilor Å#i Ã©Å#i umplu guÅ#a cu al lor sÃ#ngeË©. Aceste descrieri ale vrÃ#jitoarelor din epoca anticÃ#, fiinÅ#e crude, Ã©nsetate de sÃ#nge se regÃ#sesc Å#i Ã©n poveÅ#tile populare istorisite chiar Å#i astÃ#zi. Alberto Borghini, de exemplu, Ã©n a sa *SemiozÃ# a folclorului 2* relateazÃ# unele povestiri Ã©n care vrÃ#jitoarele sug sÃ#ngele tinerelor victime: prima povestire a fost culeasÃ# Ã©n Garfagnana, a

doua zone piemonteză Monferrato-Langhe. Analogiile referirile la aceste ființe naripate, suga#toare de s#nge sunt at#t de frecvente #c#t s-ar putea crea, dup# opinia savantului, o #identitate de tip narativ. Dincolo de aceste exemple, # general, oamenii identificau vr#jitoarele cu acele fiin#e care aveau un comportament diferit de cel conven#ional. Puteau fi considerate vr#jitoare persoane care au avut probleme #n via# sau dac# au fost martorii unui eveniment nefericit. Pe lng# caracterul acestor persoane sau a unor deformit#i fizice, mai existau #i alte indicii: temperamentul ar#gos #i #nchis sau o femeie coco#at# puteau fi deasemenea indicii. #n orice caz, se zice c# erau persoane marginalizate, sau #n afara unui grup social sau s#rmani cer#etori. Uneori se credea c# un teritoriu era locuit de vr#jitoare, sau c# acestea tr#iau #n zone periferice ori #n case #n ruin#, mici, murdare sau izolate. De asemenea, anumite boli, cum ar fi epilepsia, erau considerate ca fiind, f#r# nici un dubiu, specifice femeilor damnate. #n unele comunit#i, puterile negative se transmiteau din genera#ie #n genera#ie. Se credea c# ace#ti oameni puteau face r#u sau aduce ghinion: #n#lnirea cu ele putea avea #nsemnate consecin#e negative #n via# fie pentru individ el #nsu#, fie pentru roadele sezonului agricol. Ideea general# era c#, #n urma #nt#lnirii cu acea fiin## malefic#, cu siguran## ceva grav avea s# se #nt#mple #i c# nimic nu mai putea schimba

cursul evenimentelor. Vrăjitoarele erau, prin urmare, detestate și respectate în același timp, și se încearca să se stea cât mai departe posibil de ele. Un alt comportament care trezea bănuieli era când suspectul se muta mereu dintr-un loc în altul. Anumite situații din viață, independent de voința cuiva, cum ar fi când un copil și pierdea unul sau ambii părinți, sau dacă era crescut de prostituate, puteau induce suspiciuni puternice. Pe lângă sinucidere, moartea prematură constituia o recunoaștere implicită a apartenenței la categoria magicienelor sau a vrăjitoarelor înfricoșătoare. Cel mai mic numitor comun ale exemplelor menționate până acum ne conduce către o anomalie, către o aparență fizică diferită de a noastră-zisă normalitate. În cazul unei întinări nefaste cu una dintre aceste teribile vrăjitoare, se considera oportun să se recurgă la exorcism. Tuturor le era frică de un sacrilegiu pe care vrăjitoarea l-ar fi putut comite. Femeile considerate vrăjitoare aveau o viață mizerabilă, erau văzute rău și blamate de toți. De fapt, ele serveau de apăsător pentru a explica toate tensiunile personale și sociale. În unele cazuri, persoanele indicate cu numele pejorativ de vrăjitoare erau umilite, persecutate, bătute sau chiar ucise. În România, ca în restul Europei, s-a abținut flagelul persecuțiilor religioase: rapoarte ale proceselor intentate vrăjitoarelor între 1463 și 1777 descriu cu fidelitate, uneori chiar cu prea multă exactitudine (cu foarte puțină complezență

am putea adăuga) atât mărturiile cât și execuțiile. Pe aceste tărâșmuri multe persoane au fost acuzate de blasfemie, de oficierea de slujbe negre, de canibalism, de crime ritualice (în special infanticide). Persecuțiile au avut loc în special în Transilvania care, în Evul Mediu, era teritoriu unguresc. Secole de-a rândul, în această regiune, s-au efectuat multiple procese care s-au soldat cu condamnări de o cumplită cruzime. De exemplu, în 1686, soția principelui din Transilvania Mihai Apafi I înnebunite iar vina este dată pe vrăjitoare; o amplă anchetă s-a efectuat și s-au ars ruguri pretutindeni în această regiune. Chiar și după ispășirea pedepsei, convingerile despre vrăjitorie rămăneau mult timp înrădăcinate. În Transilvania se credea că Meneges, figură mitologică tumultoasă, capabilă să provoace evenimente magice extraordinare, era la originea zborurilor nocturne și a horei din Munții Stâncoși. Chiar și în secolul trecut se credea că în unele case se țineau orgii nocturne ale vrăjitoarelor, case rămăse goale și nelocuite după ce fuseseră abandonate de locatari; multe locuri unde se credea că se țineau orgii aveau un prost renume. O altă credință românească despre bărbații *Strigoi* era că aceștia duceau o viață nocturnă care începea la miezul nopții și se încheia la primul cântat al cocoșului. În timp ce dormeau, sufletul le ieșea pe gură sub formă de umbre umane. *Strigoi* băntuiau prin sate,

prin podurile rudelor, vecinilor sau consătenilor dedându-se la tot felul de acțiuni reprobabile care le treceau prin minte: uscau fructele, sustrăgeau substanțele nutritive din grâu și din lapte, viciau apele fântănilor. Deveneau invizibili, apăna dintr-o dată, neobservați de nimeni, strigau oamenii pe nume, îi speriau, îi mutilau pe trecători și răsturnau obiectele din curțile și casele în care intrau. Totuși, la al treilea cântat al cocoșului, spiritul *Strigoii* trebuia să se întoarcă în corpul său. Se spune că dormea atât de adânc încât, atunci când se trezea, nu și mai aducea aminte de nimic din ce făcuse în timpul nopții. Doar cei curajoși care reușeau să le facă un semn distinctiv pe față puteau să le recunoască adevărate identitate. Astfel de legende iau naștere din temeri foarte vechi care zac în oameni, de exemplu frica de ființele care bântuiau încă de la câderea serii. Ceea ce li se pare oamenilor mai de nepătruns și mai puternic, nu e starea de frică în sine, ci această nebulozitate fără o formă definită; vrăjitoarele sunt, din acest punct de vedere, fie personificarea acestor anxietăți fie, prin intermediul unei forme fizice, încercarea de a diminua terifianta încărcătură emoțională. De fapt, vrăjitoarele, îmbrăcate în negru, sau transformate în pisici negre, se pierd în negura nopții și, astfel camuflate, pot să văzrăși acte malefice. Dacă într-un sat nu existau dovezi concrete pentru a identifica vreun vinovat, ca

În cazul descoperirii vrăjitoarelor, se puna totul pe seama oamenilor care prezentau unele deficiențe care, transformate în animale negre sau invizibile, erau declarate vinovate de toate relele. În România se credea deasemenea că atunci când bărbății *Strigoi*

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.